

Wet natuurbescherming

verboden en toegestane vangmiddelen

Zoals in de vorige DIERPLAGEN Informatie is gezegd, vervangt de Wet natuurbescherming de voormalige Natuurbeschermingswet, de Flora- en faunawet en de Boswet. Naast de Wet natuurbescherming (Wnb) kennen we het Besluit natuurbescherming (Bnb), dat regels bevat ter uitvoering van de Wet natuurbescherming, en de Regeling natuurbescherming (Rnb), die weer regels bevat ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming. In de Wet, het Besluit en de Regeling komen we soms artikelen tegen die we soortgelijk ook al kenden uit de Flora- en faunawet en enkele van haar Besluiten en Regelingen, zoals over verboden vangmiddelen: middelen die van belang kunnen zijn voor het werk van plaagdierbeheersers.

Tekst: Peter H.C. Lina, Naturalis Biodiversity Center, Leiden

Verboden vangmiddelen

De verbodsbepalingen over vangmiddelen vinden we in het tweede lid van artikel 3.24 van de Wet, dat luidt: "Het is verboden zich buiten gebouwen te bevinden met bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren, of met materialen ter onmiddellijke vervaardiging van

die middelen, indien redelijkerwijs moet worden aangenomen dat die middelen of materialen zullen worden gebruikt voor het doden of vangen van dieren."

Deze tekst is bijna letterlijk hetzelfde als de tekst in het tweede lid van artikel 15 van de voormalige Flora- en faunawet. De in artikel 3.24 van de Wet bedoelde algemene maatregel van bestuur is het Besluit natuurbescherming. In dat Besluit vinden we in artikel 3.10 terug om welke verboden middelen het gaat, namelijk:

- hagelpatronen die metallisch lood bevatten;
- klemmen, met uitzondering van klemmen: 1°. uitsluitend geschikt en bestemd voor het vangen en doden van mollen, zwarte ratten, bruine ratten, huismuizen, en 2°. die gebruikt worden bij het voorkomen van schade aan waterstaatswerken, veroorzaakt door muskus- en beverratten, ter uitvoering van artikel 3.2a van de Waterwet, door personen die in dienst zijn of handelen in opdracht van een waterschap en die aantoonbaar de nodige kennis en vaardigheden bezitten om deze taak doeltreffend uit te voeren;
- vallen, met uitzondering van kastvallen;
- strikken;
- vangkooien, met uitzondering van vangkooien geschikt en bestemd voor het vangen van verwilderde katten en verwilderde duiven binnen de bebouwde kom;
- lijm;
- netten, geschikt en bestemd om te worden gebruikt voor het vangen van vogels, en
- rodenators.

Deze middelen zijn onder meer aangewezen vanwege de bescherming van het milieu (hagelpatronen met lood), uit oogpunt van natuurbescherming (vallen, strikken, vangkooien en netten die een niet-selectieve werking hebben) of dierenwelzijn (lijm en klemmen).

Ontheffing of vrijstelling

Uit artikel 3.10 wordt duidelijk dat men zich met klemmen - of met materialen ter onmiddellijke vervaardiging daarvan - die geschikt en bestemd zijn voor het vangen en doden van mollen, zwarte en bruine ratten, huismuizen en muskus - en beverratten ook buiten gebouwen mag bevinden en dat men deze ook buiten gebouwen binnen en buiten de bebouwde kom zonder ontheffing of vrijstelling mag gebruiken voor het bestrijden van de zes genoemde diersoorten.

Voor het gebruik van vangkooien die geschikt en bestemd zijn voor het vangen van verwilderde katten en verwilderde duiven binnen de bebouwde kom is ook geen ontheffing of vrijstelling nodig. Daarbuiten wel en het is afhankelijk van de provincie of daarvoor een ontheffing moet worden aangevraagd of dat bij besluit van provinciale staten daarvoor vrijstelling is verleend.

Uiteraard moeten de middelen zodanig worden gebruikt dat bijvangst van andere diersoorten zoveel mogelijk worden vermeden. Voor alle toegestane vangmiddelen geldt als algemene eis op grond van artikel 3.24, eerste lid, van de Wet dat onnodig lijden van de dieren moet worden voorkomen.

Rodenator

Ook zijn rodenators aangewezen als middelen waarmee men zich niet buiten gebouwen mag bevinden zonder ontheffing of vrijstelling. De rodenator is een middel voor het doden van in de bodem wroetende dieren, zoals woelratten. De aanwijzing van rodenators als toegestaan middel onder de Flora- en faunawet was beperkt tot het gebruik voor het doden van woelratten. De aanwijzing op grond van de Wet natuurbescherming verzekert dat het gebruik van rodenators afhankelijk is van een toets vooraf door gedeputeerde staten of provinciale staten, die voorwaarden kunnen stellen voor een veilig en effectief gebruik.

Bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis

Artikel 3.10 van de Wet geeft expliciet aan dat het opzettelijk doden of vangen van de bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis en het opzettelijk beschadigen of vernielen van

hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen niet is verboden wanneer deze dieren zich in of op gebouwen of de daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Er is voor deze dieren dus op zekere hoogte bij de Wet vrijstelling van de desbetreffende verbodsbepalingen verleend. In het Besluit (Bnb) en de Regeling (Rnb) vinden we echter niets terug met welke middelen deze dieren mogen worden gevangen of gedood, maar men kan ervan uitgaan dat voor deze dieren dezelfde middelen gelden die voor onder meer de huismuis zijn toegestaan.

In het volgende nummer van DIERPLAGEN Informatie zullen we nader ingaan op hoe het per provincie is geregeld met ontheffingen en vrijstellingen voor de woelrat (natte woelrat), molmuis (droge woelrat), rosse woelmuis, aardmuis en steenmarter. Alsmede voor de bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis die zich niet bevinden in of op gebouwen of de daarbij behorende erven of roerende zaken. Ook zullen we dan bespreken of er in provincies een ontheffing nodig is of dat er vrijstelling is verleend voor het buiten de bebouwde kom vangen van verwilderde katten en verwilderde duiven met de daarvoor geschikte en bestemde vangkooien.

Een **ontheffing** is een beschikking waarbij in een individueel geval een uitzondering op een wettelijk verbod of gebod wordt gemaakt.

Een **vrijstelling** is een besluit waarbij een uitzondering op een wettelijk verbod of gebod wordt gemaakt voor iedereen of voor bepaalde categorieën van personen of organisaties ten aanzien van bepaalde planten of dieren.

Een Longworth zoogdierval waarmee muizen en spitsmuizen levend worden gevangen en die vaak voor onderzoek wordt gebruikt, is ook een kastval in de zin van de wet.

Foto: Manuel R. (CC BY 3.0)

Verwilderde katten mogen binnen de bebouwde kom zonder ontheffing of vrijstelling worden gevangen met vangkooien die geschikt en bestemd zijn voor het vangen van deze dieren. Voor het vangen van verwilderde katten buiten de bebouwde kom moet een ontheffing bij de provincie worden aangevraagd, tenzij provinciale staten daarvoor vrijstelling hebben verleend.

